

DJEČJI PODLISTAK „HRVATSKE RIJEČI“

HRCKO

19. svibnja 2023.

Broj 224

ISSN 1821-3758

9771821375004

**Povratak
korijenima**

Tuna i Tona

Eko obitelj

Ženidba

**Što bi kraljice
bez pastira**

Elenin buljavko

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević
Urednica izdanja: Željka Vukov
Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković,
Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić,
Mirjana Crnković-Horvat, Slađana Husak, Mario Tikvicki i Petar Tikvicki
Lektor: Zlatko Romić
Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi
Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov
Obrađa fotografija: Nada Sudarević
E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs
Viber: 064/65-90-718

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu
Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

Dragi čitatelji *Hrcka*!

I svibanj se bliži kraju, a vjerujem da oniiskusni *Hrc-*
kovi prijatelji već dobro znaju da nakon svibanjskog
broja brzo stiže i ljetni dvobnoj koji označava skori kraj
školske godine.

Sigurna sam da vam lijepo vrijeme vani ne dozvolja-
va da sjedite u sobi i učite na miru, a tome osim vreme-
na vjerojatno prkose i mobiteli i sve one brojne apli-
kacije i igrice... No, još samo malo trebate izdržati. Još
samo mjesec dana i onda slijedi zasluženi odmor.

Svibanj je svakako i mjesec kada posebno mislimo
na naše obitelji, pa vjerujem da svu podršku u radu
crpите upravo iz svog obiteljskog gnijezda. Ima i one
djece kojoj obitelj nije kompletna, ali to ne znači da ih
mama i tata, svatko na svoj način, neizmјerno ne podr-
žavaju i ne brinu za njih.

Svima nam je važna ljubav i podrška, pa čak i kad ste
tako veliki kao vi i onda nije sramota otići kod mame
ili tate po topli zagrljaj, poneku pusu i riječ utjehe (ako
treba).

Budite i vi svojim prijateljima podrška i oslonac, kad
im je teško ili im treba pomoć da znaju da mogu u ne-
kom skrivenom kutku baš vama povjeriti svoju tajnu, a
znate pravila – tajna se čuva!

Zavirite u *Hrcka* i pogledajte što vam sve donosi u
ovom broju. I još jedna informacija: novi broj (nije taj-
na) izlazi 9. lipnja. Uh... brzo šaljite detektive!

Čekam ih!

Željka

Složite
kockice
u odgoju
VAŠE
DJECE

ŠKOLSKA
2023./24.

IZBORNI
PREDMET
HRVATSKI JEZIK S
ELEMENTIMA NACIONALNE
KULTURE

svaka škola je u obvezi ponuditi
anketni list na kojem možete izabrati
Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture.
Ako se prijavi dovoljan brojučenika, škola će organizirati nastavu.

Škole koje su do sada iskoristile tu mogućnost:

OŠ „Ivan Goran
Kovačić“
SONTA

OŠ „Moša Pijade“
BEREG

OŠ „Aleksa Šantić“
VAJSKA

OŠ „Ivo Lola Ribar“
PLAVNA

OŠ „Bratstvo i
jedinstvo“
BEZDAN

OŠ „Srijemski Front“
SOT

OŠ „Boško
Pakovljević – Pinki“
**SRIJEMSKA
MITROVICA**

OŠ „Jovan Popović“
**SRIJEMSKA
MITROVICA**

OŠ „Jovan
Jovanović Zmaj“
**SRIJEMSKA
MITROVICA**

OŠ „Sveti Sava“
**SRIJEMSKA
MITROVICA**

OŠ „22. oktobar“
MONOŠTOR

Hrvatski dom
SOMBOR

OŠ „Pionir“
ŽEDNIK

više informacija potražite na broj 0646590832.

U posjetu moliškim Hrvatima

Međunarodni projekt *Erasmus +* »Povratak korijenima« već treću godinu okuplja djecu pripadnike hrvatske manjine iz Austrije, Italije i Srbije te škole iz Hrvatske kao idejne začetnike. Kroz projekt su povezane škole u kojima se provodi nastava na hrvatskom jeziku, a srbijanska škola kao članica projekta je OŠ *Ivan Milutinović* iz Subotice.

Projektom je planiran put učenika u sve zemlje članice, a nakon Hrvatske (Bakar) i Srbije (Subotica) na red je došla Italija. Tako su učenici iz Neue Musikmittelschule Großpetersdorf mit kroatischem Schwerpunkt iz Velikog Petrštofa, Austrija, OŠ *Bakar* iz Hrvatske i OŠ *Ivan Milutinović* iz Subotice posjetili Istituto Comprensivo Ricciardi iz Palate, mjesta u talijanskoj regiji Molise gdje žive moliški Hrvati.

Učenici iz navedenih škola boravili su u Italiji četiri dana protekloga mjeseca tijekom kojih su imali prigodu upoznati jezik i kulturu moliških Hrvata te njihovu povijest koja seže 500-tinjak godina unazad.

Iz OŠ *Ivan Milutinović* išli su učenici sedmog razreda koji nastavu slušaju na hrvatskom jeziku u pratnji ravnatelja škole **Ivana Stipića**, razrednice **Jelene Vidaković Mukić** te učiteljice **Sanje Dulić**, koja je i pokrenula ovaj projekt s njima dok su još bili u nižim razredima.

Posljednji projektom planirani susret navedenih škola bit će održan u svibnju ove godine u Velikom Peterštofu u Austriji.

J. D. B.

Čitanjem do Čakovca

Dnevnik puta:

Četvrtak, 4. svibnja – Tek je izašlo sunce, a već smo na putu... Putu za Čakovec. Mi smo pobjednici županijske razine natjecanja *Čitanjem do zvijezda* za osnovne škole održanog u Subotici.

U kategoriji testa znanja ekipu OŠ *Matko Vuković* iz Subotice čine: **Karlo Kujundžić**, **Nikolina Mačković** i **Olja Mata-ija** s nastavnicom **Klarom Knežević**.

U kategoriji kreativni uradak, plakat **Sara Dulić** iz OŠ *Vladimir Nazor* iz Đurđina s nastavnicom **Monikom Ivanović** i podrškom **Julijom Mrkaljević**.

Voditeljica puta: **Bernadica Ivanković**, zapravo naša **Beca** iz Gradske knjižnice Subotica, koja je i provela kviz u Subotici u suradnji s NIU *Hrvatska riječ*.

Stigli smo u Čakovec. Taman na ručak.

Sudjelovali smo u nastavi. Interesantno je biti na satima naših domaćina u *Trećoj osnovnoj školi Čakovec*. Ujedno je ovo bio i nastavak projekta »Lijepa riječ, igra i prijateljstvo ne poznaju granice«.

Smjestili smo se po obiteljima.

Ovo će biti dobar provod, predosjećam.

Petak, 5. svibnja – Jutro je. Idemo još malo na nastavu. Mogli bismo se priviknuti.

Užina i... dugo očekivano natjecanje *Čitanjem do zvijezda*. Najprije svečano otvorenje pa pisanje testa i predstavljanje plakata. Dali smo sve od sebe.

Ručak. Razgledanje grada (vode nas srednjoškolci, i nisu loši). Stigao je i Princ! Da, dobro ste pročitali – glavni lik iz romana **Krunoslava Mikulana**. Jeste, pekinezer doista postoji. Fotkanje, književni susret i konačno objava rezultata. Podjela nagrada.

Užurbano idemo u Prelog na večeru i druženje koje nam je pripremio *Rotary klub* Prelog.

Bio je to još jedan moćan dan.

Subota, 6. svibnja

Doručak. Vrijeme je za rastanak, ali samo privremeno. Goste iz Čakovca očekujemo u Subotici već 15. svibnja.

Krenuli smo za Suboticu. Čitanjem smo stigli do zvijezda, do Čakovca i još dalje.

Bilo nam je nezaboravno, zvjezdano.

HR

Mladen Kopjar

Petrin PIN

Petrin PIN zbirka je priča i pripovijedaka koje su namijenjene tinejdžerima, i to ovim sadašnjim, suvremenim mladim ljudima, poznatim i kao generacija Z, generacija odrasla s digitalnim tehnologijama koje predstavljaju način i stil života bez kojeg ne mogu funkcionirati. Sasvim sigurna sam da će vam se priče dopasti. Veoma su interesantne i aktualne i uz to gusto protkane humorom bliskim i razumljivim suvremenim generacijama mladih. Tematska poveznica im je ljubav, prve simpatije i zaljubljivanje, no pripovijetke otvaraju i mnoga pitanja i razmišljanja koja su uobičajena pri odrastanju. Glavni junaci predstavljeni su i kroz prijateljske ili obiteljske odnose te svakodnevnne situacije, a dotaknuta su i ozbiljnija pitanja kao konzumacija alkohola, nepromišljeno testiranje hrabrosti na željezničkim tračnicama, prijevara, krađa, osamljenost i drugo. Stoga, ako želite odgonetnuti PIN, zaviriti u društvene mreže, pokrenuti komunikacijske aplikacije ali i pravi život, obavezno pročitajte kratke priče iz knjige *Petrin PIN*.

STIHO LJUPCI

Trešnja

Dok je visila
na grani,
ovako su joj
tekli dani:

Ponedjeljak – zeleni se.
U utorak – rumeni se.
U srijedu je – kao krv.
U četvrtak je – u njoj crv.
U petak je – puna meda
i čvorak je mило gleda.
U subotu – divna sva je.
U nedjelju – koštica je.

Stjepan Jakševac

Tuna i Tona

Tuna i Tona su se još od mali noga trsili uvijek bit vridni i pomoć oko pileža, josaga i u bašči. »Tuna i Tona su zlatna dičica, dobri ko anđeli, a vridni ko čelice!«, tepala im uvijek njeva teta Teza. »Još kad bi i u školi bili taki, da i učiteljka ne tarma toliko, bolje bi prošli!«, tučila je nana Tinka. Teta Teza je tolkovala: »Tinka moja, ne talačkaj! Znaju ti dica i štit i Boga molit, tancat i tamburat, a vridni su i veseli – biće navik sritni«.

Nije teta Teza trabunjala – velike i dobre gazde postali bratac Tuna i sestrice Tona, čak se i učiteljica Tereska njima falila da su bili njeni đaci!

TUNA – muško osobno ime (Antun)

TONA – žensko osobno ime (Antonija)

TRSIT SE – zalagati se, brinuti se;

PILEŽ – perad, pernate domaće životinje;

JOSAG – stoka, blago;

TEPAT – 1. govoriti nepravilne glasove; 2. govoriti poput djeteta, tepajući, nježno;

TARMAT – 1. mrzovoljno prigovarati, 2. ružiti ugled, omalovažavati;

TUVIT – 1. pamtit; 2. uvjeravati

TOLKOVAT – tumačiti

TINKA – žensko osobno ime

TALAČKAT – brbljati

ŠTIT – čitati;

TRABUNJAT – govoriti besmislice, bulazniti;

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković-Horvat

Što su pleonazmi?

Često nam se dogodi da nešto pokušavamo reći ili napisati s više riječi nego što je potrebno. Kad upotrebljavamo riječi koje imaju isto značenje ili u svojem značenju već sadrže riječ koja je pokraj njih, tada upotrebljavamo pleonazme. Pleonazmi su npr. često puta ili četvrti po redu. Riječ često znači mnogo puta ili u malim vremenskim razmacima. Budući da riječ često već u svojem značenju sadrži da se nešto mnogo puta događa, nije pravilno reći često puta zato što bismo tako zapravo riječ puta rekli dvaput. Također, četvrti je redni broj, dakle već nam govori koji je netko po redu. Stoga, kad kažemo četvrti festival po redu, zapravo nepotrebno koristimo riječi po redu jer već se iz rednog broja četvrti razumije da nešto ide redom.

Pravilno prepisi rečenice na crtu

pisanim slovima.

a) Često puta ručam u restoranu.

b) Održava se treći po redu

Festival tradicijskog pjevanja.

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Zovem se **Ana Bako**

Učenica sam trećeg razreda OŠ **Vladimir Nazor** u Đurđinu.

Obitelj: mama **Suzana** (32), tata **Bojan** (36), sestra **Matea** (11), **Marija** (8), **Sofija** (6), **Veronika** (4), brat **Lazar** (2), sestra **Terezija** (10 mjeseci)

Izvanastavne aktivnosti: pohađam Glazbenu školu u Subotici

ILI – LI:

slano / **slatko**
kompjutor / društvena igra
stan / **kuća**
tenisice / cipele
meso / **povrće**
zima / **ljetno**
dan / noć
pješačenje / **bicikl**
mandarina / banana
crvena / plava
film / knjiga
voće / **čokolada**

tamburaši / zabavljaci
tjelesni / matematika
pizza / **odrezak**
kemijska / olovka
čokolada / vanila
gazirano / negazirano
zec / **vjeverica**
selo / grad
nogomet / košarka
kazalište / film
trenirka / **traperice**
sport / folklor

PREPORUČUJEM:

knjiga:

Zlata Kolarić Kišur
Moja Zlatna dolina

pjevač:

Oliver Dragojević

pjesma:

Cesarica

film:

Titanic

kompjutorska igrica:

Minecraft

Volim: kad se igram s drugarima
Ne volim: kad se svađamo

EKO JE COOL!

Budimo eko obitelj!

U svibnju se slavi Međunarodni dan obitelji. Izvrsna prilika za malu provjeru – je li tvoja obitelj (dovoljno) ekološki osviještena i smije li se zvati lijepim imenom EKO OBITELJ?

Jeste li znali? Premda se u skoro svim državama svijeta puno govori o ekologiji i njenom značaju, situacija zagađivanja planeta Zemlje se još ne popravlja. Koliko god ljudima – i starijima i odraslima, i mladima, pa čak i malenoj djeci! – jeste jasna važnost očuvanja prirode, kao da su jako sramežljivi da počnu činiti svoj dio, vrijedno raditi na čišćenju svog dijela Planeta i – u svemu tome NE ODUSTAJATI!

Loša vijest: Kako možete i sami vidjeti, kod nas u gradovima, pa ni selima, nema dovoljno zasebnih mjesta za odlaganje različitog otpada i davanja na recikliranje, kao ni neke velike financijske koristi ukoliko štedite energiju. O kulturi nebacanja otpadaka van korpi, kanti i kontejnera – da i ne govorimo.

Dobra vijest: Sve je lakše u dvoje, u troje, u obitelji! Budimo eko obitelj!

OBITELJSKI EKO TEST – odgovorite iskreno!

1. Razvrstavate li i reciklirate li sav otpad koji možete, čak i ako je potrebno odnositi ga negdje dalje ili ga skupljati dok se ne skupi dovoljno za veliku vreću?

a. skupljamo, ali kad ga bude previše ili nam dosadi, sve skupa bacimo

b. ne bismo nikada odustali od razvrstavanja otpada i odnošenja u centre za reciklažu!

c. naravno, kupili smo osobite kante za razvrstavanje od novca koji smo dobili od prodaje plastike centru za reciklažu.

2. Vozite li bicikle ili hodate (umjesto vožnje autom) što je više moguće?

a. brat/sestra i ja stalno smo na biciklima, ali mama i tata još voze svaki svoj auto.

b. pokušavamo vikendom, ali kad jako žurimo, ne uspijevamo

c. prodali smo automobil i kupili nove bicikle svima!

3. Štedite li vodu i/ili električnu energiju?

a. struju svi štedimo (skupljamo novac za solarne kolektore), ali vodu nikako ne uspijemo!

b. naravno, imamo u obitelji tjedne »eko redare« koji kontroliraju svakog pojedinačno i pišu i zbrajaju bodove i tako brinu za naše napredovanje u eko rastu.

c. dobili smo u našem mjestu kao obitelj nagradu za EKO PODVIG GODINE, jer koristimo solarnu energiju za osvjetljavanje našeg dvorišta i cijeke ulice.

Ukoliko imate bar jedan odgovor pod »c«, vi ste eko pobjednici! Ukoliko ne, bar smo se malo nasmijali i možda – dali dobre ideje za budućnost!

U sljedećem broju – EKO LJETNE IDEJE! Ne propustite!

Vesna Huska

Škrinja s blagom

OJ IVANE MEDENI

Oj Ivane medeni!
Šta te nana ne ženi?
Nana čeka jeseni,
Da sazriju kesteni!
Nana čeka Dove
Da sazriju zove.
Kesteni su sazrili,
Ivana su obrijali!

Zapisao **Ive Prčić**,
Bunjevačke narodne pisme, 1939.

MI SELU IĐEMO

Mi selu idemo,
Selo od nas biži.
Mi mu ne idemo
Da ga porobimo,
Već mu mi idemo
Da ga veselimo.
Mi ovde dođosmo,
Vode zaiskamo,
Vode nam ne dadu,
Već nam vina daju.
Vina ne pijemo
Da ne ludujemo,
Već vode pijemo
Pa da mudrujemo.

Subotička Danica,
bunjevačko-šokački kalendar za 1894.

Kraljice u Tavankutu kod obitelji Dulić

Zrnca mudrosti

(zapisao: Ive Prčić)

Bez orača i kopača, nema kruva ni kolača.
Dok je kruva nema gladi.
Najio se ko buva daske.

Čitajući početak Biblije vidimo da je čovjek stvoren na Božju sliku. Dragi Bog je stvorio muško i žensko, zato kažemo da je potpunija slika Božja ne zaseban muškarac ili zasebna žena, nego uvijek njih dvoje skupa. Dobili su i zapovijed od Boga da se plode i množe, pa vidimo da je muža, ženu i dijete stvorio jedan Bog kojega čine tri Božanske osobe. Lijep bračni i obiteljski život je narušen grijehom prvih ljudi, kao i njihove djece. Zato je dobri Isus došao sve to popraviti i obnoviti. Isusovo prvo čudo kada je vodu pretvorio u vino, dogodilo se baš na jednoj svadbi. Posljednja knjiga Svetoga pisma također završava slikom vjenčanja zaručnika Isusa i zaručnice Crkve.

U sakramentu ženidbe muškarac i žena sklapaju brak ženidbenom privolom. Činom svoje slobodne volje govore riječi privole: UZIMAM TE ZA SVOJU ŽENU! ili: UZIMAM TE ZA SVOGA MUŽA! Brak se sklapa pred svećenikom, dvoje svjedoka, te čitavom Crkvom, a posebno je važno da to bude pod svetom misom. Muž i žena jedno drugome pomažu na putu k svetosti i odgajaju djecu. Crkvena zajednica se također brine za dobro supružnika i njihove djece.

SAKRAMENTI

ŽENIDBA

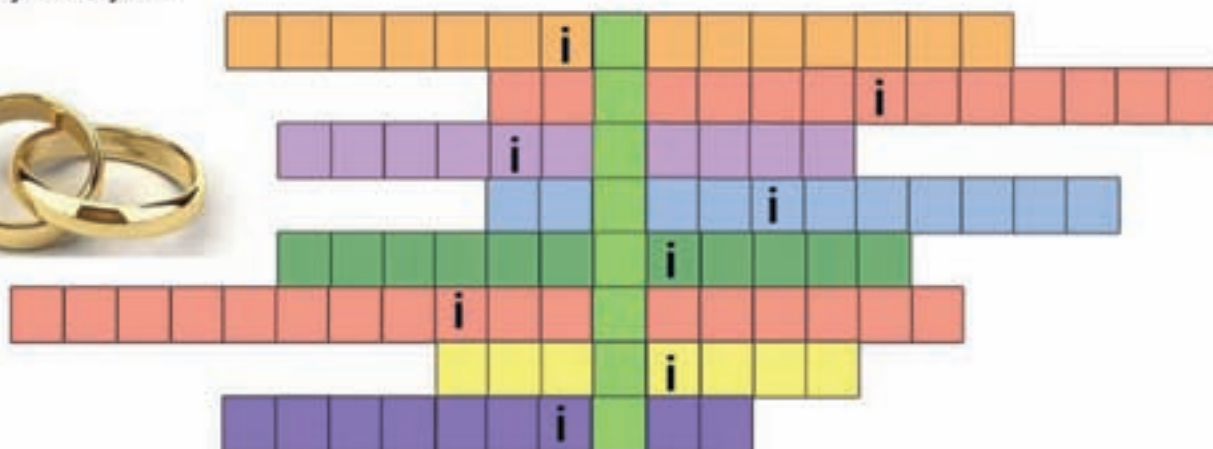
Ispravno poveži biblijske parove muževa i žena i dopuni naslov najljepše ljubavne knjige u Svetom pismu.

MUŽEVI:

- IZAK
- ABRAHAM
- AKVILA
- ELKANA
- ZAHARIJA
- MOJSIJE
- ADAM
- JOSIP

ŽENE:

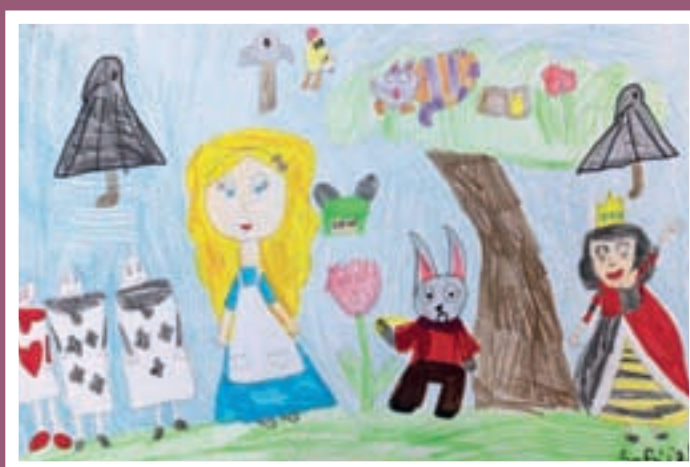
- ANA
- EVA
- SIPORA
- MARIJA
- PRISCILA
- ELIZABETA
- REBEKA
- SARA

PJESMA NAD

Teodora Gorjanac 4.r – OŠ Moša Pijade, Breg

Sofija Kovačević, 3.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

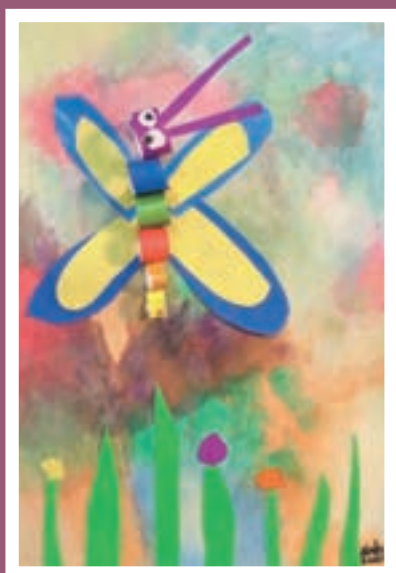
Magdalena Kujundžić, 2.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

Dalija Petrović, 4.r – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Davor Čoti, 3.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Aleksandar Sente 3.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

Valentina Šarčević, 2.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

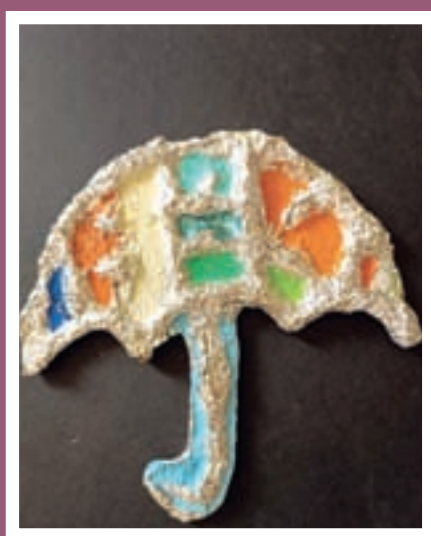
Anastazija Kovač, 3.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

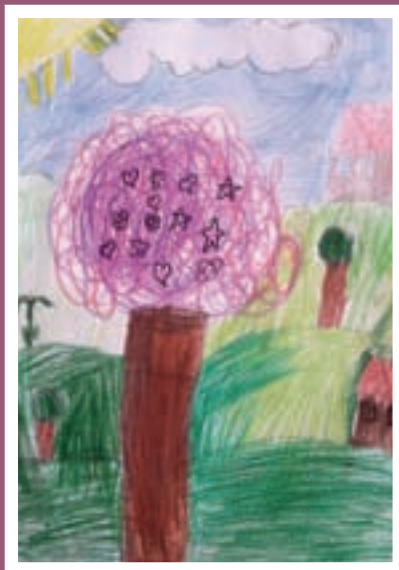
Matej Huska 3.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Matija Tonković, 1.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

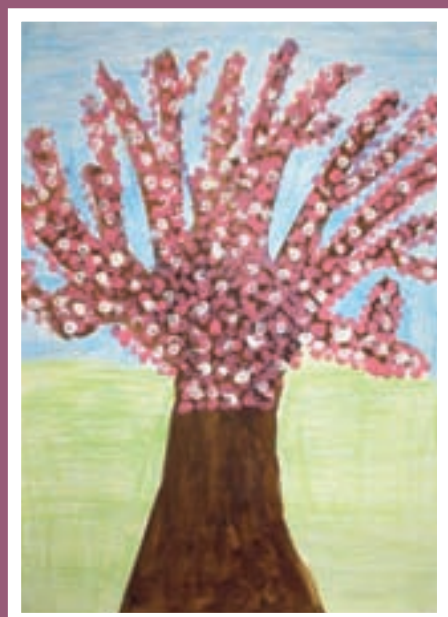
Ivan Ostrogonac, 3.c – OŠ Ivan
Milutinović, Subotica

Luka Domić, 4.r –
OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Lusija Rac Petin 3.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Petar Turkalj, 4.b – OŠ 22. oktobar, Monoštor

Petra Dekan, 4.r –
OŠ Ivan Goran Kovačić,
Sonta

U ZAGRLJAJU...

SCENA PRVA: Jure je u petak navečer opet dokasna radio zadatke – mama mu je isključivala internet od pola noći, po savjetu »lude« raske – pa su igrice dolazile u obzir samo prije podne, dok je mama na poslu. Klasičnu glazbu (koju je slušao otkad je otkrio da mu zaista pomaže za koncentrirat se, što naravno nikad ne bi priznao u društvu, ne, to nikako!) prekinula je neka stara balada od Borisa Novkovića. Odjednom, kao da je izgubio dah, toliko ga je dotakla i pjesma i neki čudan osjećaj i pitanje: što li sada radi Sara?

SCENA DRUGA: Sara je čitala. Nekako, samo je došlo to vrijeme, nitko iz njene obitelji nije shvaćao, ali su svi šutjeli, misleći – eh, taj pubertet: svakakve faze dođu i prođu! Sara nije ni mislila na to – imala je toliko toga za pročitati, obilježiti stikerom u boji (seka ju je upozorila kako nikako ne može podvlačiti u knjizi iz knjižnice!), prepisati, pribilježiti kao natuknice u osobitu bilježnicu tvrdih korica koju je kupila baš za ove bilješke i – još joj nije dala ime ;). U knjižnici je uz pomoć čudne, ali ljubazne knjižničarke, našla kutak gdje stoje knjige o psihologiji i pedagogiji i sličnim temama i više nije mogla stati! Od djevojčice koja je i lektire čitala kao po kazni, postala je curka kojoj su večeri postale prekratke za sve knjige koje je željela pročitati. Mama bi sumnjala i sigurno joj branila čitanje po noći da Sara nije ustajala kad i ona i kuhala sebi, mami i tati i Tari kavu, što joj je bio dokaz da njena osmašica ipak dovoljno spava. U petak oko 11 navečer Sara je »gutala« knjigu *Psiholo-*

gija prijateljstva. Čitajući misli o prijateljstvu, odjednom joj je pred oči koje je na tren zatvorila »iskočila« slika – Jure i njegov pogled, onaj njegov pogled...

SCENA TREĆA: Bilo je prekasno da se vide, uistinu je, i jednostavno nije bilo šanse da ju mama pusti van, pa nije ni pomišljala pokušati. Rekla je samo da mora malo zraka udahnuti i da će povesti Astru van na par minuta, jer nije danas »obavila svoje« (nije bila sasvim sigurna u to, jer je tata vodio van poslije podne, a on je već davno drijemao i ništa ne bi mogao odgovoriti na pitanje o tome, pa to nije bila baš prava laž!). Mama je – veoma zauzeta serijom – dopustila: »Ne šeci daleko s njom, kasno je... Ako i ne uspije, tata nek je vodi ili čisti za njom – ovaj tjedan, njegov je red...«. Nije Sara ni htjela daleko – svega par krugova oko zgrade. Važnije je bilo – s kim će šetati? Jure je već čekao i... Pa, sreća da ga Astra jako voli i uživa se maziti njemu oko nogu, jer je upravo to bilo ono što su i Jure i Sara željeli, trebali i dobili: 15 minuta šaputanja u zagrljaju.

(vh)

Što bi kraljice bez pastira

U župnom dvorištu u Subotici čuje se pjevanje kraljica: *Oj kicošu kako vežeš pošu...* Časna sestra je skupila djevojčice koje će za koji dan biti spremne za obilazak kuća, još treba pregledati krune, šling je spreman, papuče donose djevojčice.

– Dida Josu, čuo si kako pivaju kraljice? – blago zainteresirano će unuk Dražen.

– Čuo, dašta sam čuo, priko ograde se čuje.

To što je Dražen čuo, što je i djed Josu čuo ne bi bilo čudno koliko je čudna tišina u drugom kraju velike dnevne sobe. Naime, nakon uspješnog dana primanja polivača u kuću, Davorka i Dražen mogu biti ponosni na to koliko su imali polivača i koliko su skupili naranči i pisanica. Stoga čudi muk.

– Mi divanimo? – javi se djed Josu svojoj unuci Davorki.

– Ne znam o čemu.

– O kraljicama! Dite drago, o čemu drugom? Dove su prid vrat.

– Pa nisam ja kraljica.

– Dobro, nisi kraljica, a za mene jesi!

Dok su se oni riječima nabacivali kao loptom, Dražen je naglo nestao, poput kamfora. Nije prošlo ni deset minuta, pojavi se odjednom sav pun informacija, samo što nije eksplodirao. Obavijesti dvoje sugovornika:

– Časna javlja da joj treba jedna kraljica jer se javilo sedam cura, a ima i samo jednog pastira, a trebaju joj dvojica jer se ide u više kuća ove godine!

Tišina... Pogledi kruže među njima. Tko će progovoriti?

– Pa dobro, ja bih mogla. – polako je odgovorila Davorka. – Ali ne znam tko bi mogao biti pastir s obzirom da se ti ne voliš pretvarati u nosača narodne nošnje.

– Jesi ti čula sebe? Pa ja sam bio polivač, skupio sam jaja i naranče, valjda mogu sada biti pastir. Sve sam saznao. Obučem se u bunjevačku nošnju, imat ću šešir i skupljam darove. Meni je jasno. Proba je još sutra, a ti požuri jer časna ima tekstove pjesama koje trebate naučiti napamet.

Kuća se pretvorila u kolodvor – netko izađe, netko uđe, samo je djed Josu ispod oka gledao kako njegovi unuci, kojima je Subotica grad u kojem privremeno žive, postaju ono čemu se nadao. Čuvaju naše običaje, djed bi kazao adete. I vole. To je njihovo moćno blago.

Nedjeljno jutro na Duhove osvanulo je sunčano, a kapije i prozore krasila je zova, neki ju zovu bazga. Djed Josu je sam nabrao zovu, čak je i susjedima dao da ju ne moraju tražiti. Znao je on kako njegov unuk sada još sanja svoju pastirsku ulogu, a cura koja voli biti u centru pažnje postat će danas i »kraljica«. Sasvim zaslužno. Možda se trebala roditi baš ovdje, u Bačkoj, u našoj lipoj Subotici, pomisli djed, ali znao je da su razlozi za njihov život u Hrvatskoj druge prirode. Neka, dat će Bog da sve bude dobro.

Odmah poslije ručka, u vjeronaučnoj dvorani sve je puno bijelog šlinga, prave se punde, svatko svakom pomaže, tu su i roditelji, časna nadgleda... Kraljice su uređene, kao labudice u bijelom šlingu, s kraljičkim krunama na glavi koje drže pomoću pantljika, dva pastira imaju svoje štapove i šešire. Kraljice stanu u parove, jedan pastir na početku, a drugi na kraju povorke.

Ponos, radost, uzbuđenje, sve se to slilo u ovu upečatljivu skupinu djevojčica i dječaka koje budnim okom prati njihova časna! Krenule su kerskim ulicama svima čestitati Duhove, obradovati najprije obitelji onih koje imaju kraljice, ali i onih koji ih pozovu u svoje domove. Pjevajući kraljičke pisme, pocupkujući na kraju stiha, čuje se kako biseri lupkaju po ogledalu na kruni, a pastiri radosno prate pjesmu do kraja kada ih domaćini daruju. U mirno nedjeljno popodne na prvi dan Duhova ulicama se čuje pjesma:

*Procvatala zova,
Procvatala zova, ljeljo,
Na prvi dan Dova,
Na prvi dan Dova, ljeljo!*

Katarina Čeliković

 MAJA I **ĐURO**
 JEDNOG DANA MAJA KRENULA JE
 NA LIVADU SAKUPLJATI PELUD. RADILA
 JE VRIJEDNO I U MALU SAKUPLJALA
 PELUD, SVE DOK NIJE ZAČULA ZAPOMAGANJE IZ

– JAAOOOOOOO!!! JAAAAAooooo!!! U POMOĆ!!! –
 ZAPOMAGAO JE ĐURO. MOJA SE
 OZLIJEDILA, NE MOGU DALJE NI MAKAC!!! AH,
 ŠTO ĆU SAD???

– NE BRINI PRIJATELJU, JA ĆU TI POMOĆI! –
 REKLA JE MAJA I BRZO ODLETJELA.
 MAMI U KOŠNICI ISPRIČALA JE ZA
 OZLJEDU. ONA JOJ JE SPAKIRALA
 KAKO BI POMOGLA I DA GA
 MALO NAHRANI I DA MU SNAGE. JE
 ODJURILA , ZAVILA MU
 OZLIJEĐENU I NAHRANILA GA
 NAKON UKAZANE POMOĆI, JE
 PROŠLA NOGA I ONI SU SKUPA POŠLI IGRATI SE
 NA .

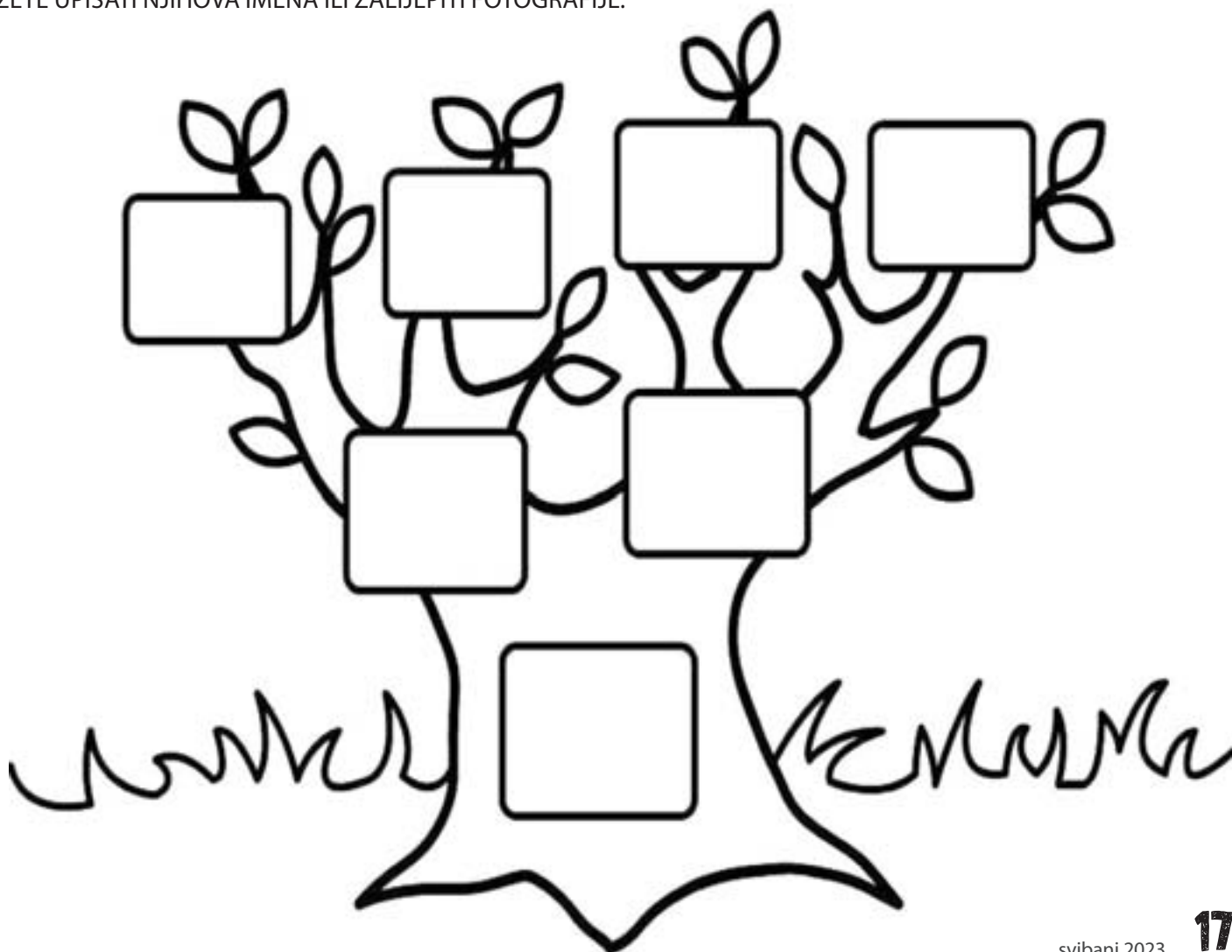
OBITELJ

MOJ CENTAR SVIJETA

SVI SMO MI POTEKLI IZ NEKE OBITELJI, MANJE ILI VEĆE, SLOŽNIJE ILI MANJE SLOŽNE, ALI DA NIJE OBITELJI NE BI BILO NITI NAS. ZNATE DA VRIJEDNE STVARI BRIŽNO ČUVAMO. OBITELJ NIJE OD ZLATA DA BI IŠLA U NEKAKVU ŠKRINJU KAKO BI SE SAČUVALA. OBITELJ ČINE SRDAČNI ODNOSI RODITELJA I DJECE. STOGA, DJECO, NJEGUJTE DOBRE ODNOSI U OBITELJI I TRUDITE SE SAČUVATI JU, JER NE OVISI TO UVIJEK SAMO O TATI I MAMI NEGO O SVIM ČLANOVIMA I NJIHOVOM TRUDU, TOLERANCIJI, BRIŽNOSTI, ODANOSTI, KOLIČINI LJUBAVI KOJU SVAKODNEVNO DONOSIMO.

PRED VAMA JE JEDNOSTAVNO OBITELJSKO STABLO. U NJEMU TREBATE BITI VI, VAŠI RODITELJI I BAKE I DJEDOVI. MOŽETE UPISATI NJIHOVA IMENA ILI ZALIJEPI FOTOGRAFIJE.

V♥LIM VOJV♥DINU

Svibanj je mjesec pun cvijeća, stoga vam i mi šaljem »buket« novih pitanja o divnoj našoj Vojvodini.

1. Kako se zove sorta jabuka sa slike?

- a) Ruzmarinka
- b) Zlatni delišes
- c) Petrovača
- d) Mucu

Ova stara sorta jabuka je srednje krupnoće, ali jako bujna i odlične rodnosti. Poznata je od davnina, ima specifičan okus i miris. Rasprostranjena je na sjeveru Vojvodine u području Subotičko-horgoške pješčare.

3. U kom mjesecu se održavaju Apatinske ribarske večeri?

- a) početkom siječnja
- b) početkom srpnja
- c) polovicom listopada
- d) polovicom ožujka

Ribarske večeri su najmasovnija manifestacija, duge tradicije, koja se održava u Apatinu. Održavaju se svake godine, a smatra se da vode porijeklo od staleških svečanosti koje su stari alasi održavali dan Svetog Petra i Pavla.

2. U kom vojvođanskom mjestu je namjenski izgrađen prvi kino?

- a) u Pančevu
- b) u Baču
- c) u Somboru
- d) u Bačkoj Topoli

Početkom 20. stoljeća u Vojvodini je namjenski izgrađen prvi kino. Prije toga projekcije su održavane u različitim prostorijama, kazalištu, kavani...

4. Što je divenica?

- a) kobasica
- b) posuda
- c) narječje jednog sela
- d) seoski put

Svaki govor ima svoje specifičnosti po kojima je prepoznatljiv i razlikuje se. Nekada se iste riječi mogu naći u više narječja. Što više jezika znamo, to smo bogatiji.

Dva zlata s Pokrajinske smotre recitatora

Emilia Tonković ide na republičku smotru

Svake godine čitamo o brojnim uspjesima naših recitatora. Ni ova nije drugačija. Na 53. Pokrajinskoj smotri recitatora *Pjesniče naroda mog*, koja je održana od 21. do 23. travnja u Sečnju, nastupilo je tri recitatora koja su kazivala poeziju na hrvatskom jeziku.

Najbolji rezultat među njima je postigla **Emilia Tonković** iz OŠ *Ivan Milutinović* iz Subotice koja je osvojila zlatnu diplomu i plasirala se na republičku smotru recitatora. Odličan je bio i **Ivan Huska**, recitator Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata iz Subotice koji je nagrađen zlatnom diplomom. Pohvaljujemo i nastup **Marijana Rukavine** koji je također predstavljao Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata iz Subotice.

Lijepo je slušati kad netko dobro kazuje poeziju, a još je veći užitek kad to čini na svom materinskom jeziku. Ponošni na naše zlatne recitatore, ali i sve ostale koji su nastupili na hrvatskom jeziku na bilo kojoj razini natjecanja u prethodnih par mjeseci. Nastavite tako.

B. I.

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja:

**Sunce ima veći promjer
od Zemlje (čak za 109 puta).**

Nagrađeni detektivi:

1. Andrija Kujundžić – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
2. Magdalena Mandan – OŠ *Sremski front*, Sot
3. Mila Kovačec – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
4. Tereza Dulić – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
5. Nataša Horvatski – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
6. Lara Cvetnić – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
7. Nevena Katić – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
8. David Milošević – OŠ *22. oktobar*, Monoštor
9. Nikoleta Čović – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
10. David Kovačević – OŠ *Matko Vuković*, Subotica

Nagradno pitanje:

**U svibnju slavimo Dan obitelji.
Koliko članova ima tvoja obitelj?**

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Skola

Razred

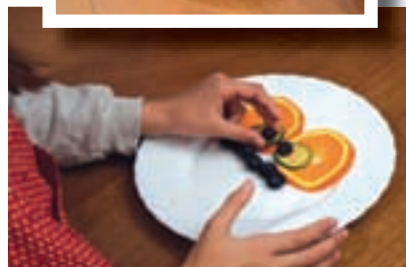
Elenin buljavko

Priprema:

1. Naranču izrežite na dva koluta i postavite ih na tanjur skupa s dva koluta krastavca i dvije borovnice za oči sove.
2. Za tijelo gusto posložite borovnice.
3. Od jabuke izrežite uši, krila i noge, a nos napravite kao trokut od mrkve.

Dobar tek!

Eleninog buljavka je za vas pripremila **Elena Lončarević**. Elena pohađa drugi razred OŠ Matko Vuković u Subotici. Voli se igrati i družiti, voziti romobil i rolere.

Vrijeme pripreve:
8 minuta

Potrebni sastojci:

borovnica

jabuka

krastavac

mrkva

naranča

Savjeti veterinara

Hrčak

Prije nego krenete u nabavu hrčka kao kućnog ljubimca, bitno je saznati što više o njemu i tek tada možete odlučiti je li ova životinja odgovara vašem načinu života. Također, prije nego što hrčka donesete u kuću, trebate se uvjeriti imate li odgovarajući smještaj, hranu i obveznu opremu.

Hrčak je veoma specifična životinja. Živi sam i izuzetno je važno da tijekom dana bude u tišini. Ako skupa stavite dva ili više njih, vjerojatno će doći do borbe.

Hrane se raznovrsnom ishranom koja uključuje sjemenke, lješnjake, žitarice (kukuruz, zob, raž...) i

opranim voćem i povrćem. Potrebna im je stalno čista pitka voda iz kapajuće bočice. Hrčku treba osigurati mnogo vježbanja i aktivnosti. Njima je potreban što veći i što zanimljiviji kavez. Čvrst kotač za vježbanje koji je pričvršćen na kavez pružit će mu potrebne aktivnosti, a igračke kao što su tuneli od kartona i kalem konca će mu pružiti zabavu. Čvrsto drvo za glodanje je veoma bitno, kako bi se trošili dugački zubi koji konstantno rastu. Hrčka podižite veoma nježno, s obje ruke. Veoma se brzo kreću, a mogu i skakati ako su uplašeni. Ako padnu s veće visine od 20 cm, mogu se ozbiljno ozlijediti. Važno je da žive život koji je sličan njihovom životu u prirodi, samo tako će biti sretni.

Spec. vet. dr. Mario Tikvicki

MALA SIRENA

Igrana verzija priče o djevojci iz mora koja zbog ljubavi odlučuje napustiti svoj bajkoviti podvodni svijet. Najmlađa kći kralja Tritona Ariel žudi saznati više o svijetu s druge strane mora, a dok obilazi površinu, zaljubljuje se u poljetnog princa Erica. Dok je sirenama zabranjeno komunicirati s ljudima, Ariel mora slijediti svoje srce. Sklapa dogovor sa zlom morskom vješticom Ursulom, što joj daje priliku da iskusi život na kopnu, ali naposljetku dovodi svoj život – i očevu krunu – u opasnost.

SUZUME

Anime govori o tinejdžerici Suzume koja slučajno otvori neobična vrata smještena u zaboravljenom parku blizu svojeg grada Kyushua. Ubrzo nakon toga Suzume počne primjećivati neobične prizore prije nego grad pogodi manji potres. Nakon povratka do mjesta gdje je otvorena vrata Suzume upoznaje misterioznog mladića, člana Čuvara, čiji je zadatak putovati diljem Japana i čuvati portale koji vode u svijet iza vrata. U svijet koji skriva veliku tajnu iz djetinjstva djevojke Suzume.

U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi: VETERINAR, PLAŽA, ČAMAC, FOTOGRAF, ZEC, SNIMATELJ, PILOT, MEHANIČAR, MIŠ, PEKAR, VATROGASAC, ZEBRA, LAV, DETEKTIV, POLICAJAC, PLANINA, DJEČAK, ZID.

Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerke.

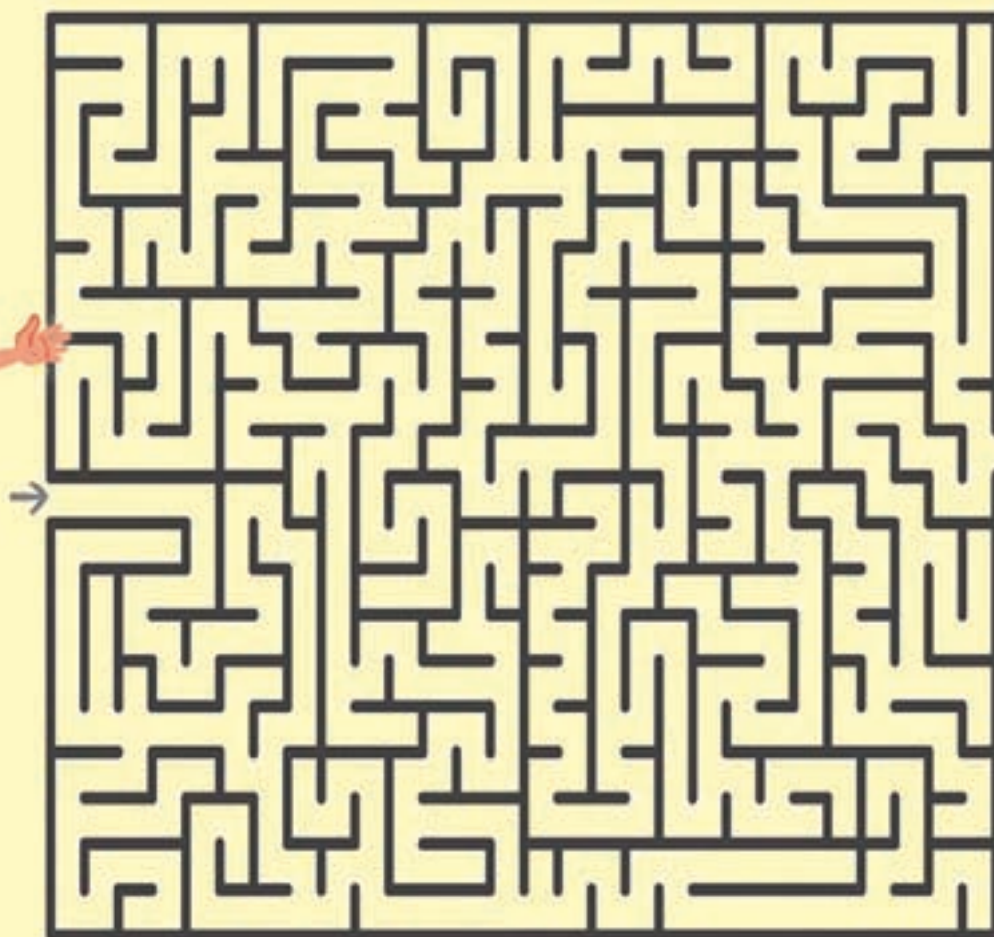

P	R	A	Č	I	N	A	H	E	M
C	O	A	T	O	L	I	P	D	S
A	T	L	Š	R	Z	R	E	C	O
S	R	I	I	E	A	T	N	E	F
A	M	A	B	C	E	K	U	Z	A
G	C	R	N	K	A	E	E	P	R
O	A	A	T	I	T	J	L	P	G
R	L	I	M	A	R	A	A	D	O
T	V	A	M	A	Ž	E	I	C	T
A	A	I	V	A	Č	Z	T	U	O
V	N	K	A	Č	E	J	D	E	F
S	T	A	N	I	N	A	L	P	V

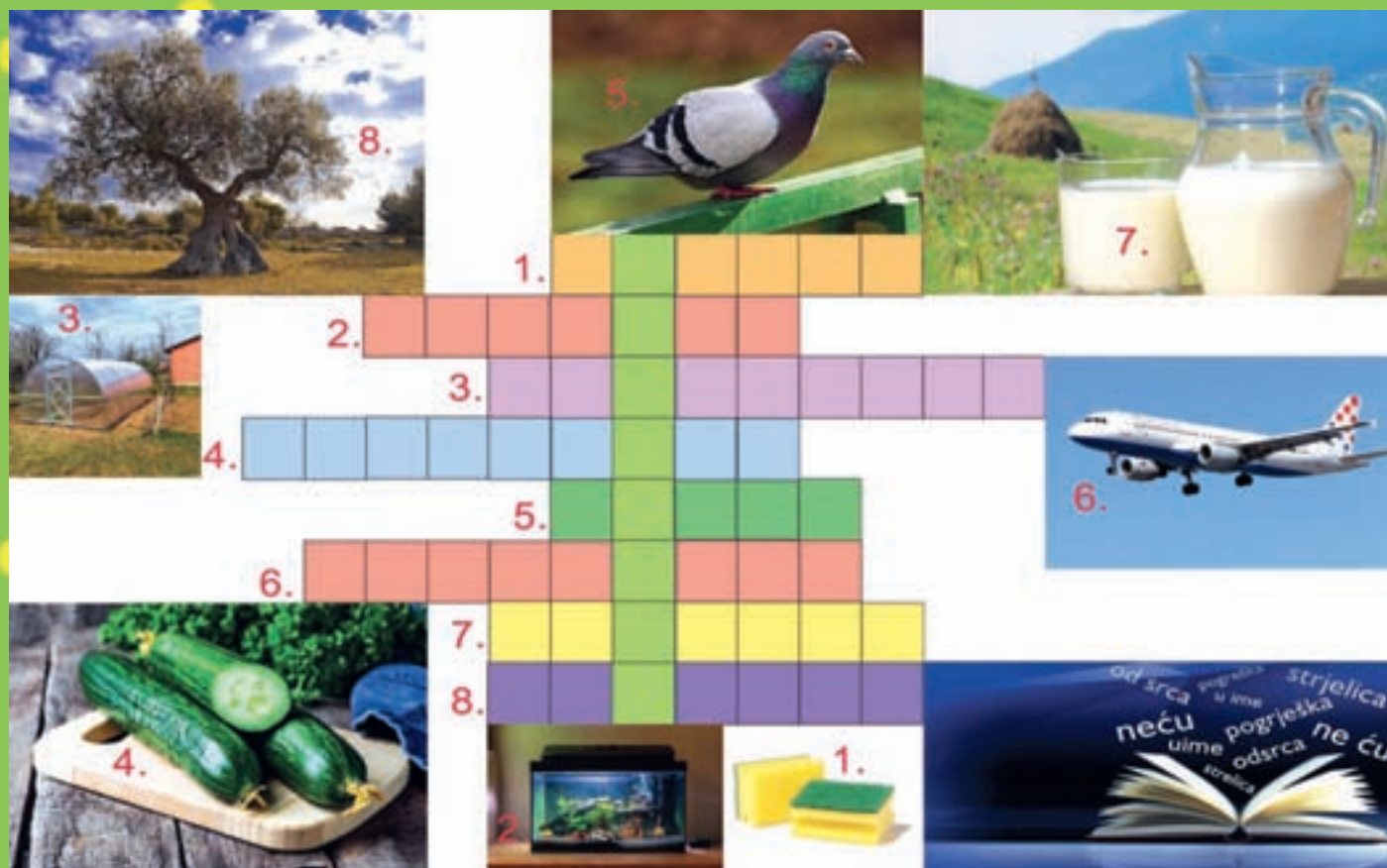

Pomozi djevojčici pronaći put do sladoleda.

Riješite križaljku prema ponuđenim slikama i u označenim poljima dobit ćete konačno rješenje.

Kikiriki pčelice

Potrebno:

Kikiriki u ljusci

Žuta tempera

Kist

Crni flomaster

Celofan ili vreća

Škare

Ljepilo za papir

Postupak: Obojiti kikiriki u ljusci žutom temperom – otisnuti temperu na ubrus ili mali tanjurić i bojiti gustom temperom bez vode kako bi kikiriki pokrila intenzivna žuta boja. Ostaviti 10-15 minuta da se osuši. Na suh – žuti kikiriki nanijeti crne linije i nacrtati oči na prednju stranu. Odrezati od vreće ili celofana oblik pravokutnika, presaviti ga na pola i zavrtjeti kako bi se napravile dvije polovice, blago ih zaokružiti škarama, kako bi imala oblik pčelinjih krila. Na krila nanijeti ljepilo za papir i nalijepiti na kikiriki. Pčelica je spremna za let, odnosno ukas.

M. P.

Križaljke

Bojanke

U mraku su velike oči

Broj 93

Tekst: Slađana Husak

Crtao: Petar Tikvicki

